

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор ЧНУ
Мельничук С.В.
«02» 06 2009р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Погоджено на засіданні комісії
з питань інтелектуальної власності ЧНУ
Протокол № 1 від 19 травня 2009р.

Схвалено Вченою радою ЧНУ
Протокол № 4 від 28 травня 2009р.

Чернівці – 2009

Дане “Положення про діяльність Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (далі - ЧНУ) у сфері інтелектуальної власності” (далі – Положення) регламентує дії працівників, докторантів, аспірантів та студентів ЧНУ при створенні ними об’єктів права інтелектуальної власності.

Це Положення складено на основі Конституції України, Цивільного кодексу України, Законів України «Про авторське право і суміжні права», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та інших законів України.

Дія цього Положення поширюється на всі підрозділи та на всіх співробітників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1.1. Автор - працівник, докторант, аспірант, студент ЧНУ творчою працею якого створено об’єкт права інтелектуальної власності.

1.2. Відтворення твору - виготовлення одного або більше примірників твору, в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп’ютер.

1.3. Виключне право - майнове право особи, яка має щодо твору, авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об’єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого Законодавством України.

1.4. До об’єктів права інтелектуальної власності (далі - ОПВ) належать:

- винаходи, корисні моделі, промислові зразки (далі – **об’єкти промислової власності**);

- твори науки, літератури, мистецтва, комп’ютерні програми і бази даних (далі – **об’єкти авторського права**);

- наукові відкриття;

- раціоналізаторські пропозиції, комерційна таємниця, топографії інтегральних мікросхем;

- сорти рослин, породи тварин;

- ноу-хау, результати науково-дослідних, дослідно-конструкторських, проектно-конструкторських, пошукових, проектно-пошукових, технологічних та інших робіт, пов’язаних з науковою, науково-технічною, науково-педагогічною діяльністю тощо.

1.5. Ім’я автора - сукупність слів чи знаків, що ідентифікують автора: прізвище та ім’я автора; прізвище, ім’я та по батькові автора; ініціали автора; псевдонім автора тощо.

1.6. Комерційна таємниця - це інформація технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, яка є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

1.7. Майнові права інтелектуальної власності включають: право на використання ОПІВ; виключне право дозволяти використання ОПІВ; виключне право перешкоджати неправомірному використанню ОПІВ, в тому числі забороняти таке використання; інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

1.8. Ноу-хау - відомості технічного, економічного тощо характеру, що існують у вигляді інформації, в тому числі в режимі комерційної таємниці, навичок, досвіду, що не охороняються як об'єкти промислової власності та не розкриті з різних причин.

1.9. Оприлюднення твору - здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

1.10. Опублікування твору - випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав виготовлених поліграфічними, електронними чи іншими способами примірників твору, у кількості, здатній задовольнити, з урахуванням характеру твору, розумні потреби публіки, шляхом їх продажу, здавання в майновий найм, побутового чи комерційного прокату, надання доступу до них через електронні системи інформації таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця і у будь-який час за власним вибором або передачі права власності на них чи володіння ними іншими способами.

1.11. Примірник твору - копія твору, виконана у будь-якій матеріальній формі.

1.12. Працівник - фізична особа, яка уклала з ЧНУ трудовий контракт (договір).

1.13. Роботодавець - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича.

1.14. Розповсюдження об'єктів авторського права - будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, в тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснювати доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором.

1.15. Службові ОПІВ – об'єкти права інтелектуальної власності, які створені Автором:

а) у порядку виконанням службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем;

б) із використанням інтелектуальної та матеріальної науково-технічної бази ЧНУ.

2. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

2.1. Метою діяльності ЧНУ у сфері інтелектуальної власності є:

- розвиток інноваційної діяльності з метою створення наукоємної, науково-технічної продукції, конкурентоспроможних зразків нової техніки, об'єктів авторського права;
- забезпечення захисту інтелектуальної власності та авторських прав науковців ЧНУ;
- забезпечення належного виконання законодавства України у сфері інтелектуальної власності.

2.2. Основними завданнями ЧНУ в сфері інтелектуальної власності є:

- створення необхідних умов для розвитку винахідництва та патентно-ліцензійної діяльності в університеті;
- проведення патентних досліджень під час виконання науково-дослідних робіт і виявлення об'єктів права інтелектуальної власності;
- забезпечення своєчасного подання заявок на видачу патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки;
- забезпечення належних умов для створення об'єктів авторського права;
- забезпечення державної реєстрації об'єктів авторського права;
- сприяння реалізації набутих прав та захисту прав винахідників та авторів – працівників ЧНУ;
- створення та освоєння принципово нових об'єктів техніки та технологій із урахуванням останніх досягнень винахідницької думки;
- удосконалення існуючих технологій і обладнання, підвищення ефективності їх використання;
- забезпечення високого науково-технічного рівня результатів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (далі – НДДКР), що виконуються в ЧНУ;
- розпорядження майновими правами на об'єкти інтелектуальної власності, створені в ЧНУ та придбані за рахунок державних коштів;
- захист прав та інтересів університету як власника майнових прав на твори та на їх використання;
- накопичення інтелектуальної власності ЧНУ та ефективне використання її для вирішення проблем у різних галузях освіти, науки і техніки.

2.4. Керівництво діяльністю ЧНУ у сфері інтелектуальної власності здійснює проректор з наукової роботи.

2.5. Консультативно-дорадчим органом ЧНУ у галузі інтелектуальної власності є комісія Вченої ради ЧНУ з питань інтелектуальної власності.

Основним завданням комісії є вироблення пропозицій щодо діяльності структурних підрозділів університету у сфері інтелектуальної власності.

2.6. Організацію та ведення діяльності у сфері інтелектуальної власності в ЧНУ покладено на відділ з питань інтелектуальної власності науково-дослідної частини ЧНУ.

2.7. Відділ з питань інтелектуальної власності (ПІВ) забезпечує контроль за дотриманням вимог чинного законодавства у сфері інтелектуальної власності та цього положення, виконання завдань і розпоряджень керівництва ЧНУ, що стосуються діяльності університету у сфері інтелектуальної власності.

Відділ з ПІВ забезпечує захист прав та інтересів університету як власника майнових прав на ОПІВ та на їх використання

Відділ з ПІВ координує роботу з інформаційного забезпечення діяльності університету в сфері інтелектуальної власності, виконує роботи щодо подання заявок на видачу патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки та щодо державної реєстрації об'єктів авторського права.

Відділ з питань інтелектуальної власності забезпечує проведення роз'яснювальної роботи щодо порядку застосування цього положення та інших нормативних документів з питань інтелектуальної власності в ЧНУ.

2.8. Структурні підрозділи ЧНУ, діяльність яких пов'язана з інтелектуальною власністю (юридичні, фінансові, економічні тощо), забезпечують сумісно з відділом з питань інтелектуальної власності діяльність ЧНУ у сфері інтелектуальної власності, відповідно з їх компетенцією та функціями.

3. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ЧНУ ТА АВТОРІВ У РАЗІ СТВОРЕННЯ НИМИ СЛУЖБОВИХ ОБ'ЄКТІВ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

3.1. У разі створення об'єктів промислової власності (далі - ОПВ) Автор(и) протягом 30 днів письмово повідомляє(ють) про це ЧНУ шляхом подачі заявки на оформлення прав інтелектуальної власності до відділу з питань інтелектуальної власності ЧНУ за встановленою формою (додаток до Положення).

3.2. Заявка реєструється у відділі з ПІВ і з цього моменту подана автором інформація набуває конфіденційності та не підлягає розголошенню третім особам. Строк збереження ЧНУ чи його правонаступником службового ОПВ як конфіденційної інформації не повинен перевищувати чотирьох років.

3.3. У разі прийняття ЧНУ стосовно ОПВ рішення про подання заявки на отримання охоронного документу, передачу права на подання заявки іншій особі або про збереження в режимі комерційної таємниці, ЧНУ зобов'язаний протягом чотирьох місяців укласти з Автором договір «Про передання права на подання заявки для отримання охоронного документа на ОПІВ» (додаток до Положення), або інший договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності відповідно до норм чинного законодавства.

3.4. ЧНУ зобов'язується вживати всі передбачені законодавством заходи для одержання патенту та підтримання його чинності протягом строку, вказаного в договорі з Автором, а також не допускати розголошення відомостей про створені об'єкти, вживати заходи щодо своєчасної виплати авторської винагороди, якщо така обумовлена в договорі з Автором.

3.5. Автори ОПВ зобов'язуються сприяти одержанню на ім'я ЧНУ охоронного документу (брати участь у підготовці документів заявки: опису, формул, креслень, реферату тощо, та у підготовці відповідей на запити експертизи), а також сприяти пошуку підприємств для впровадження у виробництво захищених патентами винаходів, корисних моделей, промислових зразків або продажу ліцензій.

3.6. При поданні заявки до патентного відомства ЧНУ бере на себе витрати, пов'язані з одержанням охоронних документів, і сплату зборів за підтримання їх чинності.

3.7. Використання запатентованих винаходів, корисних моделей, промислових зразків, майнові права на які належать ЧНУ, здійснюється шляхом:

- використання у власній дослідницькій діяльності;
- укладання з іншими особами ліцензійних договорів на використання ОПВ;
- укладання з іншими особами договорів про передачу майнових прав.

3.8. Відділ з питань інтелектуальної власності забезпечує розробку та проведення заходів щодо комерціалізації захищених патентами винаходів, корисних моделей, промислових зразків, майнові права на які належать ЧНУ:

- інформація про винаходи (корисні моделі) після погодження з керівництвом ЧНУ направляється з пропозицією для розгляду на підприємства, де запатентовані винаходи (корисні моделі) можуть бути використані;

- здійснюється рекламування запатентованих розробок на виставках, у рекламних виданнях тощо.

3.9. У випадку прийняття ЧНУ рішення про припинення підтримання чинності охоронного документу, ЧНУ зобов'язується письмово повідомити про це Автора та запропонувати укласти договір про передання майнових прав інтелектуальної власності, що засвідчуються цим патентом чи іншим охоронним документом, Автору. Якщо винахід створено у співавторстві, то таке повідомлення та пропозиція повинна бути направлена ЧНУ до всіх співавторів. Повідомлення повинно бути направлено Автору (співавторам) не пізніше, ніж за місяць до спливу чергового терміну сплати збору за підтримання чинності охоронного документа на ОПВ.

3.10. Якщо ЧНУ не має наміру скористатися своїми правами стосовно ОПВ, то він зобов'язаний письмово повідомити Автора про своє рішення протягом чотирьох місяців від дня отримання заявки відділом з ППВ.

3.11. Якщо ЧНУ протягом чотирьох місяців із дати отримання заявки на ОПВ не подасть заявку до Державного підприємства «Український інститут промислової власності»(Укрпатент) або патентного відомства іншої країни (далі - патентне відомство), не передасть право на подання заявки іншій особі

або не повідомить Автора про рішення зберігати інформацію, викладену в матеріалах заявки, у режимі комерційної таємниці, то Автор має право подати таку заявку до патентного відомства самостійно. У такому разі ЧНУ зобов'язується зберігати конфіденційність отриманих від Автора відомостей про ОПВ і не чинити дій, що перешкоджають одержанню Автором патенту або іншого охоронного документу.

3.12. У випадках, вказаних у п.п. 3.10 та 3.11. цього Положення майнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт переходять до Автора, а у ЧНУ залишається першочергове право на придбання ліцензії з метою використання об'єкта на умовах, визначених ліцензійним договором.

4. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ЧНУ ТА АВТОРІВ У РАЗІ СТВОРЕННЯ НИМИ СЛУЖБОВИХ ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

4.1. У разі створення об'єктів авторського права (далі - ОАП) Автор(и) протягом 30 днів письмово повідомляє(ють) про це ЧНУ шляхом подачі заявки на оформлення прав інтелектуальної власності до відділу з питань інтелектуальної власності ЧНУ за встановленою формою (додаток до Положення). Разом з повідомленням надати їх примірник, придатний для реалізації майнових прав інтелектуальної власності, в електронному вигляді та роздрукований на папері.

4.2. Заявка реєструється у відділі з ПІВ і з цього моменту подана автором інформація набуває конфіденційності та не підлягає розголошенню третім особам.

4.3. У разі визнання наукового, освітнього, комерційного потенціалу створеного ОАП для ЧНУ, але не пізніше чотирьох місяців від дати подання заявки відділ з питань інтелектуальної власності здійснює наступні дії:

1. Надає рекомендації про друк службових творів за кошти ЧНУ чи за кошти Автора(ів).
2. Укладає з Автором авторський договір про розподіл майнових прав на створений ОАП (додаток до Положення).
3. Надає пропозицію про виплату винагороди Автору(ам), у випадку комерціалізації створеного ОАП.
4. Подає заявку на реєстрацію авторського права на створений ОАП до Державного департаменту інтелектуальної власності.

У цьому випадку всі витрати, пов'язані зі здійсненням правової охорони ОАП, несе ЧНУ. Автор зобов'язаний сприяти забезпеченню правової охорони вказаних об'єктів ЧНУ.

4.4. Якщо ЧНУ протягом чотирьох місяців від дати подання заявки на ОАП не виконає п.4.3 цього Положення, всі майнові права інтелектуальної власності на службові ОАП переходять до Автора.

4.5. Відносини між співавторами створеного ОАП визначаються договором про вклад співавторів у створення ОАП та розподіл винагороди. (додаток до

Положення). У разі відсутності такого договору майнові права на твір належать всім співавторам спільно і в рівних частинах.

4.6. Використання в ЧНУ ОАП, авторські права на які зареєстровані в Державному департаменті інтелектуальної власності здійснюється шляхом:

- використання у власній науково-освітній діяльності;
- укладання з іншими особами ліцензійних договорів на використання ОАП;
- укладання з іншими особами договорів про передачу права власності на ОАП.

4.7. Відділ з питань інтелектуальної власності, забезпечує розробку та проведення заходів щодо комерціалізації захищених свідоцтвом про реєстрацію авторського права ОАП:

- інформація про ОАП, після погодження з керівництвом ЧНУ, направляється з пропозицією для розгляду до видавництва та навчальних закладів, де зареєстровані ОАП можуть бути використані;

- здійснюється рекламування зареєстрованих ОАП на виставках, у рекламних виданнях тощо.

4.8. Якщо ЧНУ не має наміру скористатися своїми правами стосовно ОАП, то він зобов'язаний письмово повідомити Автора про своє рішення протягом чотирьох місяців від дня подання Автором заявки на ОАП.

4.9. У разі не визнання відділом з питань інтелектуальної власності ЧНУ наукового, освітнього, комерційного потенціалу створеного ОАП для ЧНУ, але не пізніше чотирьох місяців від дати подання заявки відділ з питань інтелектуальної власності здійснює наступні дії:

1. Приймає рішення про передання всіх майнових прав на створений ОАП автору;
2. Укладає з авторами авторський договір, за яким всі майнові права надаються Автору(ам) (додаток до Положення).

5. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

5.1. Автор бере на себе зобов'язання по збереженню конфіденційної інформації, отриманої при створенні ОПВ. Автор погоджується утримуватися від розголошення комерційної таємниці будь-якій третій особі без отримання попередньої письмової згоди на це ЧНУ за винятком випадків, коли така інформація стала публічною або загальновідомою внаслідок незалежних від Автора причин або якщо особа, яка її отримує, уже отримала таку інформацію з інших законних джерел.

5.2. Автор зобов'язується:

- виконувати усі вимоги Роботодавця, пов'язані з нерозголошенням конфіденційної інформації та комерційної таємниці;

- здійснювати всі можливі заходи та вживати всі необхідні засоби для нерозголошення конфіденційної інформації та комерційної таємниці, в тому числі випадкового;

- у випадку вчинення дій з боку третіх осіб з метою отримання конфіденційної інформації та комерційної таємниці, про що стало відомо Автору, останній повинен негайно повідомити про це Роботодавця;

- не схиляти інших осіб та не створювати умов до розголошення конфіденційної інформації та комерційної таємниці;

- не збирати та не використовувати конфіденційну інформацію для здійснення будь-якої діяльності, що може завдати шкоду інтересам Роботодавця.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

6.1. За порушення норм даного Положення Автор та ЧНУ несуть передбачену законодавством відповідальність.

6.2. Роботодавець і Автор звільняються від відповідальності за цим Положенням, якщо невиконання або неналежне виконання його умов є наслідком дії обставин непереборної сили (форс-мажору). До обставин непереборної сили відносяться стихійні явища природного характеру (землетруси, повені, урагани, руйнування в результаті блискавки тощо), обставини суспільного життя (воєнні дії, громадські хвилювання, епідемії, страйки, бойкоти тощо), та інші дії, що не залежать від волі Роботодавця та Автора і унеможливають виконання ними зобов'язань за цим Положенням або перешкоджають такому виконанню.

6.3. Виникнення обставин непереборної сили, при умові повідомлення про них, продовжує термін виконання зобов'язань за цим Положенням на період, який відповідає строку дії зазначених обставин і терміну, що необхідний для їх усунення.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Дане положення набирає чинності з дати його затвердження і є обов'язковим для виконання усіх працівників, аспірантів та студентів ЧНУ.

7.2. Зміни та доповнення внесені до цього Положення набирають чинності з моменту їх затвердження Вченою радою ЧНУ.

7.3. Норми цього Положення доводяться до відома Автора під час укладання відносин з ЧНУ (підписанні трудового контракту(договору)), угоди про підготовку докторантів (аспірантів), зарахування студентом ЧНУ.

Проректор з
наукової роботи

О.Г. Ушенко